

Månadsmytt

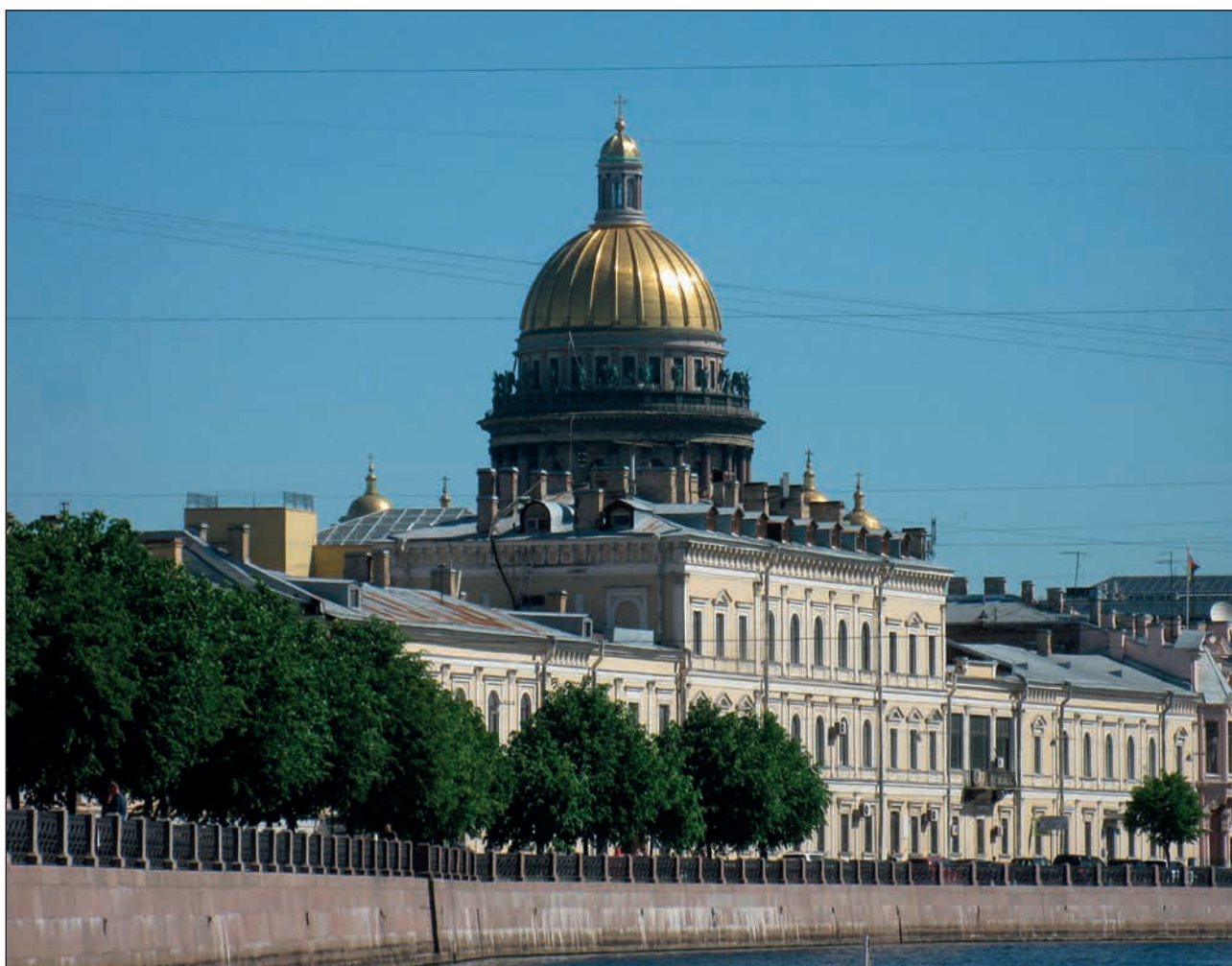
SENIORERNA

Karlskoga

Nr 5 – Augusti 2018

Årgång 34

En oförglömlig kryssning till S:t Petersburg

Den berömda S:t Isakskatedralen. Läs mer om resan på sidorna 6-8. Foto: Allan Hede.

**Seniorevent
allvar och
underhållning.
Läs på
sidorna 4-5**

**Bråttom att
anmäla till
teaterresor.
Läs på
sidan 10**

**Munkfors:
Utflykt med
natur och kultur.
Läs på
sidorna 14-15**

Almanackan

(Sparas till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt fredagen den 14 september kl. 16.00.

Distribution fredagen den 28 september.

Tisdag 4 september kl. 14.30

Månadsmöte i Solbringens matsal.

Program: Sång och musik av **Nattsudd**.

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag

3 september kl. 11.30. Se notis!

Måndag 10 september kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Tisdag 18 september kl. 14.30

Vetgiriga Veteraner i Solbringens matsal.

Program: **Lars Forsman** om Möten i livet.

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag

17 september kl. 11.30. Se notis!

Måndag 24 september kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Tisdag 2 oktober kl. 14.30

Månadsmöte i Solbringens matsal.

Program meddelas senare. (Se hemsidan!)

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag

1 oktober kl. 11.30.

Måndag 15 oktober kl. 15.00

Möte om ev. långresa 2019. Träffen.

Se notis på resesidan.

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Susanne Savonen, Bregårdsgatan 31 B
Harriet Wahl, Rosendal 15 D

Månadsmöte

Tisdagen den 4 september kl. 14.30
i Solbringens matsal.

Program:

Sång och musik av
Nattsudd, Kent Olsson
och Christer Dahlberg.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro.

Anmälan senast måndag den 3 september
kl 11.30 till exp. tel. 302 40 eller e-post
spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till en trevlig eftermiddag!

Valter Jehrn

Marianne Leijder

Anders Lindbäck

Tåkern och Omberg

Våra läsare saknar kanske en artikel om vårens utflykt till Tåkern och Omberg.

Den är tyvärr inte klar än men vi lovar att publicera den i nästa nummer.

Våra arrangemang
sker i samarbete med
Studieförbundet Vuxenskolan

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:

Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Birgitta Hede, tel 536 02. E-post: birgitta.hede@bahnhof.se, **Majken Lasson**,
Eva Sandström och **Jan Sjögren**. E-post: m-nytt@spfkarlskoga.se

Annonser:
Kansli och expedition:

Per Aspeli, tel 537 81. E-post: per.aspeli@outlook.com
SPE, Solbringan 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.
E-post: spfkarlskoga@telia.com Öppen måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 10-12.

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Gunnel Carlstedt, tel 542 20. E-post: busterbogl@hotmail.com
Leila Raudsaar, tel 181 01. E-post: leila@raudsaar.com
www.spfkarlskoga.se E-post: christer@lasson.st
5715-5640
Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Ordföranden har ordet

En varm sommar har nått sitt slut. De flesta har överraskats av den mycket varma sommaren och flera jag mött har sagt att nu räcker det!

Ett spännande val stundar. Utgången är oviss. Vi kan hoppas att våra äldrefrågor kommit fram och att det även framkommit att vi pensionärer är 25 % av valmanskåren.

SPF Seniorerna centralt har uppmanat oss att kryssa in en pensionär. Orsaken är att på partilistorna till riksdagen står pensionärerna på platser långt ner och de har inte stor chans att komma in i riksdagen. Någon hade räknat ut att om prognoserna blir ungefär som nu så kanske 3 % av de kandidater som är över 65 år kommer in. Det borde vara 25 % eftersom riksdagen ska motsvara populationen i en demokrati. Det är stor skillnad på 25 % och 3 %.

Lokalt har sjukhusfrågan engagerat många. Vi vill ha vårt sjukhus kvar ungefär som det nu är. Till slut har vi fått uttalande om att det också är tänkt så. Skönt! Jag har själv på senaste tiden haft ganska mycket kontakt med sjukvården genom nära släktingar och vänner. Alla har uttalat att de vill ha sin vård på vårt lasarett. Bara vid speciell vård kan man tänka sig att för en kort period vara på Örebro universitetssjukhus.

Nog om val och sjukhus. Vi går en intressant höst till mötes. Både med resor och månadsmöten och Vetgiriga Veteraner. Vad gäller bokning och betalning av resor kan ni läsa om det i tidningen (se resesidan). Ett bekymmer som resekommittén märkt är att många är sena med att anmäla sig. En del är så sena att det är för sent. Tidigare i år hörde ett 15 -tal av sig efter sista anmälningdagen. Jättetråkigt!

Samtidigt förstår man oron många känner när det gäller att anmäla sig tidigt. I vår ålder oroar vi oss för att vi och våra anhöriga kanske inte får vara friska eller att vi just den dagen inte ska må så bra. Det är de olika arrangörerna som kräver tidiga bokningar. Det är inget vi kan påverka.

Varmt välkomna till höstens alla arrangemang! Vi ska ha mycket trevligt.

Siv Kanon

Vetgiriga veteraner

Tisdagen den 18 september kl 14.30
i Solbringens matsal.

Program:

Lars Forsman: Möten i livet

Lars har skrivit ett femtontal böcker och har jobbat på Karlskoga folkhögskola i många år. Han kommer att berätta om människor han mött.

Lars har tidigare berättat om barndomen i Bräcke. Nu fortsätter han med studentlivet och vuxenlivet.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro. Anmälan senast måndag den 17 september kl 11.30 till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till en intressant eftermiddag!

*Gunnel Ringman
Sten-Åke Bengtsson*

PROGRAM HÖSTEN 2018

TISDAG 28 AUGUSTI, 25 SEPTEMBER, 30 OKTOBER & 27 NOVEMBER KL.18.00-22.00 GASTRO BÅR & KÖK
IN THE POCKET - JAZZ JAM SESSION
Spela med eller bara lyssna på jazz

SÖNDAG 16 SEPTEMBER KL.18.00 MUSIKPALATSET
DUO RAPP - CARVALHO
Cello och piano i klingande samarbete

LÖRDAG 22 SEPTEMBER KL.18.00
RUNT KARLSKOGA KYRKA
KULTURKOLLISIONER I SKYMNINGEN
Kultur i höstmörkret runt och i Karlskoga kyrka, på 39:an och i Karlskoga konsthall

SÖNDAG 30 SEPTEMBER KL.18.00 MUSIKPALATSET
VOKALA KARAMELLER & SPRUDLANDE ORKESTER
Anna Karin Schäfer, Anna Sjöberg och Karlskoga SymfoniOrkester under ledning av Glenn Mossop

LÖRDAG 6 OKTOBER KL.16.30 BREGÅRDSKOLANS AULA
BOFORS MUSIKKÅR 100 ÅR
Nisse Landgren med Bofors Musikår under ledning av Staffan Sjösvärd

ONS DAG 10 OKTOBER KL.19.00 MUSIKPALATSET
JAZZ MED MORGAN LYDEMO TRIO

ONS DAG 24 OKTOBER KL.19.00 MUSIKPALATSET
DE LÅNGA TRAPPORNA I FLEMINGSBERG
Per Texas Johansson Trio

SÖNDAG 28 OKTOBER KL.14.00
+ EV. EXTRAKONSERT KL.17.00 MUSIKPALATSET
KLAS KLÄTTERMUS - EN MUSIKSAGA FÖR HELA FAMILJEN
Föreningarna i Musikpalatset

SÖNDAG 11 NOVEMBER KL.18.00 MUSIKPALATSET
MARIMBAMAGI
Simon Halvarsson, Marimba

ONS DAG 14 NOVEMBER KL.19.00 MUSIKPALATSET
STOCKHOLM JAZZ UNDERGROUND

ONS DAG 28 NOVEMBER KL.19.00 MUSIKPALATSET
PATRIK BOMAN AMBIVALENT

SÖNDAG 2 DECEMBER KL.18.00 KARLSKOGA KYRKA
ADVENTSKONSERT MED RUTTER OCH KÖRGODIS
Karlskoga SymfoniOrkester, Karlskoga Kammarkör, barnkör och solister under ledning av Ove Gotting

SÖNDAG 16 DECEMBER KL.16.30 KARLSKOGA KYRKA
BOFORS MUSIKKÅRS JULKONSERT
Bofors Musikår under ledning av Staffan Sjösvärd

TISDAG 18 DECEMBER KL.19.00 & ONS DAG 19 DECEMBER KL.12.15 KARLSKOGA KYRKA
JULGRANSKAREMELLER & GLITTER I MUSIKENS TECKEN
Karlskoga Kulturskolas lärarensemble under ledning av Glenn Mossop

LÖRDAG 22 DECEMBER KL.16.00
ALFRED NOBELS BJÖRKBÖRN IRLÄNSK JUL
Blå Bergens Kammarstråkar med Christy O'Leary och Olof Ericsson

KARLSKOGA
KONSERTFÖRENING

www.karlskogakonsertforening.se
Med reservation för ändringar.

Seniorevent den 8 maj

Detta arrangerades av News 55 i samarbete med PRO, SPF/Seniorena, SKPF och utställare inom sju olika områden. Tyvärr kom inbjudan så sent att vi inte kunde informera i Månadsnytt. Konferencier var Harald Treutiger, känd från flera TV-program, och själv pensionär trots att han bara är 61 år.

Vad är det Harald Treutiger håller i? Jo, vårt senaste nummer av Månadsnytt!

Vår ordförande Siv Kanon, Britt-Marie Skyllkvist, ordförande i SKPF, och Alf Mossberg, kassör i PRO västra, tog plats på scenen och fick börja med att göra reklam för respektive organisationer innan de fick svara på vilka frågor som är viktiga inför kommande val.

Britt-Marie Skyllkvist, Alf Mossberg och Siv Kanon svarade på Harald Treutigers frågor.

Två av dessa beskrev sig som är "fattigpensionärer" som klarar sig tack vare att de har en partner. Alf berättade att i Finland hade alla som var pensionärer eller arbetslösa en medborgarlön. Vår ordförande tyckte att fler något äldre borde röstas in då dessa vet vad det innebär att vara pensionär.

Riksdagens pensionärsgrupp fungerar inte som den borde, då den verkar sakna en hel del kunskap om pensionärernas villkor. Under presentationen ställdes frågan om samarbete mellan de tre stora pensionärsorganisationerna.

Sedan tog Mattias Enn, estradör, författare och sångare, över scenen genom att berätta om vår skånska världsstjärna "la Nilsson" vars liv och operakarriär han tillsammans med illustratören Anders Svernsjö beskriver i boken: Birgit Nilsson i ord och bild: "Värp först och kackla sen!" där man fångat stjärnans avgörande och mytomspunna ögonblick i livet.

Mattias Enn både sjöng och berättade med inlevelse om Birgit Nilsson.

Publiken bjöds också på sång av Mattias Enn. Vi fick höra "Nicolina" som Birgit lär ha sjungit redan vid 6 års ålder samt "Wien, du Stadt meiner Träume."

Peter Harrysson och Bengt Magnusson underhöll med både prat och sång.

Sedan fick publiken information från kommunens utvecklingschef Kalle Selander, som hade mycket positivt att berätta om staden trots att han bor i Garphyttan. Vi fick bl.a. information om kommande boendeenkät till alla över 55 år, flexbussar samt om bostadsbyggandet inom kommunen. Efter lunchpaus kom tre av de tio politiska partier som är verksamma inom kommunen och informerade.

I slutet av programmet uppträdde Peter Harrysson, känd som skådespelare och programledare i TV, och Bengt Magnusson med gitarren i sin hand. Denna del beskrev Harald Treutiger som "Njutningsinformation".

Peter Harrysson pratade bland annat om skolan och flanellograf och undrade hur många som visste vad detta var. Sedan kom han in på bibeln och därefter framfördes flera Ruben Nilssonvisor med anknytning till bibeln. Vi fick höra visor av Olle Adolphsson och även minnen från de kontakter Peter Harrysson haft med honom.

Vi fick höra Evert Taube, både minnen och visor. Bengt Magnusson spelade även en Lasse Dahlqvist-melodi som den kunde ha låtit om Andrés Segovia hade spelat den.

Mässan

Bland mässutställarna hittade vi de tre pensionsorganisationer som står som medarrangörer, vår kommun, de politiska partier som var med på scenen under eftermiddagen, folktandvården, News 55, flera glasögonförsäljare, bussföretag, lottförsäljare, köksinredning, takvård, båtresor, köksinredning, friskvård samt Örebro läns glaukomförening.

Glada representanter för folktandvården.

Text: *Eva Sandström*

Foto: *Jan Sjögren*

Vetgiriga veteraner

Tisdagen den 16 oktober kl 14.30
i Solbringens matsal.

Program:

Roland Ekelund: Äventyr i Sydafrika

SPF arrangerade en resa till Sydafrika 2010. Man reste kors och tvärs i landet och hade spektakulära möten med djur och natur. Man fick också en liten inblick i Sydafrika före och efter apartheid. Vi får nu på nytt uppleva allt intressant och spännande med hjälp av Rolands presentation.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro. Anmälan senast måndag den 15 oktober kl 11.30 till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till en intressant eftermiddag!

*Gunnel Ringman
Sten-Åke Bengtsson*

Kulturrundan 25 april

Denna dag fick vi välkomna Lindesbergsbon Jorma Ehnvik till Solbringen och kulturrundan.

Jorma är född i Vasa och uppvuxen i Karlskoga. Han flyttade till Lindesberg 1975 i samband med svärfaderns bortgång och då tog han och hustrun Gun över svärfaderns gård.

Jorma uppträder inför olika föreningar och seniorboenden. Han spelar visor, schlager, dansbandsmusik m.m.

Ett 40-tal åhörare i matsalen fick höra ett något blandat utbud som startade med ett potpurri av vårmelodier. Vi fick bl.a. höra en Elvismelodi före kaffet. Sedan kom bland annat Lasse Berghagens välkända En kväll i juni.

Dragspelet är Jorma Ehnviks trogna följeslagare.

Text: *Eva Sandström*

Foto: *Jan Sjögren*

Kryssning till Sankt Petersburg

Vi var 15 förväntansfulla SPF Seniorer som gick ombord på kryssningsfartyget Costa Magica i Stockholm lördagen den 26 maj på eftermiddagen. Fartyget är stort, 272 meter långt och 36 meter brett och har 11 däck. Jag hade Karin Persson som min hyttkompis och vi hade en insideshytt på däck 8. Det gick lite tid att "hitta" på båten. Första kvällen hade vi och några fler ett detektivarbete att hitta till vår restaurang på däck 3. Såg man bara ut som ett "frågetecken" i ansiktet så fick man genast hjälp av den mycket vänliga personalen. Sedan var nästa upplevelse att kunna tyda matsedeln, 4 rätters middag med många val.

Det fanns bra möjligheter till motion på det stora fartygets däck. Britt, Gunnar, Ove och Christina vandrade långt.
Foto: Leila Raudsaar

Fartyget seglade i väg först på söndag morgon och vädret var på vår sida så vi kunde sitta ute och njuta av Stockholms vackra skärgård. Vi anlände till Helsingfors måndag morgon. Några åkte på utflykt men vi stannade ombord och njöt av båtens "lyx". Tisdag morgon anlände vi till Sankt Petersburg som för oss (och de flesta) var huvudattraktionen för resan. Vi hade beställt tre utflykter i förväg vilket även några fler av oss gjort.

Först var det passkontroll innan vi kunde gå på bussarna där guiderna mötte upp oss. Första utflykten: Bussen stannade framför Isakskatedralen och därifrån gick vi till fots för att gå ombord på en flodbåt som tog oss på floden Neva och dess kanaler. Det var en ganska lång tur i behagligt väder. Vi såg magnifika byggnader, palats och kyrkor och åkte under otaliga pittoreska broar, alla olika.

Birgitta, Allan, Karin och Valborg njuter av båtturen på Neva och kanalerna. Foto: Leila Raudsaar

Efter flodturen tog bussen oss till Yusupovpalatset, "omsorgsfullt" renoverat (minst sagt vräkig stil).

En av salongerna i Yusupovpalatset. Foto: Allan Hede

Besöket på Yusupovpalatset avslutades med en överraskning: En duktig rysk manskör sjöng för oss. Foto: Allan Hede

En av de ståtliga "korridorerna" i Eremitaget.

Foto: Leila Raudsaar

Det är med en viss vördnad man står framför da Vincis berömda madonnamålning. Foto: Allan Hede

På kvällen blev det en guidad tur till Eremitage-museet och Vinterpalatset. Vi fick i lugn och ro beundra konstsamlingar och palatsets majestätiska interiör.

Det är så stort och med tre miljoner konstföremål har man inte en chans att ta till sig allt, men det bäddar för fler besök.

Onsdag eftermiddag blev det en sightseeingstur med buss genom vissa kända gator och sevärda byggnader på utsidan, bland annat Vinterpalatset, Sankt Isakskatedralen och Frälsarens kyrka på spilt blod samt ett besök inne i Peter-Paulfästningen och katedralen där det var många marmorgravar efter tsarsläktet Romanov och vackra ikoner.

Jag "fastnade" för Sankt Isakskatedralen (se omslagsbilden) p.g.a. att bussen passerade eller stannade på "Isakplatsen" och på flodturen likaså. Den är den största kyrkan i Sankt Petersburg och den byggdes 1818 -1858. Katedralen har på varje sida en fronton som bärs upp av sammanlagt 48 pelare av finländsk pyterlahtigranit eller pyterlit som är en rödbrun granit.

På onsdagskvällen lämnade vi Sankt Petersburg. Det vi hann uppleva var bara en liten krusning på ytan. Flera i vår grupp hade andra upplevelser, eftersom det fanns många olika utflykter att välja på.

Vi anlade till Tallinn torsdag morgon. Flera i gruppen hade egna upplevelser i Tallinn medan Karin och jag tog en tur till Tallinns botaniska trädgård.

Ragnar på äventyr i Tallinn med cykeltaxi. Foto: Taxiföraren

På kvällen styrde fartyget mot Stockholm och anlade dit på fredag morgon. Först på lördag förmiddag lämnade vi Costa Magica och bussen väntade för att ta oss till Karlskoga.

Lite fakta om Sankt Petersburg, kärt barn har många namn:

Idag har staden ca 5,2 miljoner innevånare och ca 2 miljoner uppehåller sig illegalt (enligt en guide).

Åren 1617-1702 var staden svensk och hette Nyen och låg vid Nevas utlopp. Den erövrades av Ryssland 1702-1703 och fick namnet Slotburg. 1703-1914 var namnet Sankt Petersburg och mellan åren 1914-1924 förryskades namnet till

Petrograd. 1924 -1991 hette staden Leningrad och från 1991 efter demokratins införande blev namnet åter Sankt Petersburg.

Det fina med resan var kamratskapet, tryggheten och hjälpsamheten i gruppen. Ingen fick bli "lämnad". Tveka inte att följa med på långresorna. Att man måste anmäla sig så tidigt till vissa resor, se inte det som ett hinder utan som en möjlighet. Är det så att det händer något inför resan, då kan man alltid backa ur om det är giltiga skäl.

Text: Leila Raudsaar

Några fler bilder från vår resa presenteras här:

Peter den store utanför Isakskatedralen. Foto: Leila Raudsaar

Vinterpalatset med det berömda museet Eremitaget. Foto: Leila Raudsaar

Den kunniga guiden visade oss flitigt allt hon hann med i Eremitaget. Foto: Allan Hede

Det berömda fästningstornet "Tjocka Margareta" i Tallinn. Foto: Ragnar Petterson

Latorps ängar med guckusko

En utflykt var planerad för att titta på guckuskon i blom. Värmen kom hastigt, och den korta blomningen skulle vara över före utflykten, så därför ställdes den in.

Men man kunde åka på egen hand och vi åkte en tidig morgon mot Latorp. Det blev ett par vändor längs vägen, sen frågade vi och fick besked att det är en parkering vid busshållplatsen och sedan har ni ca 500 m promenad på andra sidan vägen innan ni är framme.

Parkeringen var inte stor, där fanns en skylt som berättade lite om ängarna och Beate Christines alunverk.

Vi gick bokstavligt över stock och sten i gamla hjulspår genom en miljö som började med gullvivor och lila syrener.

Vi var förutseende nog att ha med varsin vattenflaska. Flera gånger kom Jösse hare och satte sig en liten bit framför men innan kameran kom upp försvann han.

Vi tog oss över ett nedfallet något gungande träd, sen vi börjat undra om vi gått fel

och strax fann vi målet bara några meter från den kombinerade gång-, cykel- och ridvägen. Vi kände en svag väldoft och såg de vackra blommorna och kände att det var värt varenda steg genom skogen.

Tillbakavägen var mycket lättare och kortare. Vi passerade en skylt om Vinteråsen och att det fanns guckusko även där. Vi gick förbi Elimkyrkan och upp mot vår bil, då såg vi att man kunnat köra in vid kyrkan och fått en betydligt lättare väg. Vi såg hästar i hagen vid bilen och ett par kom och pratade med oss om vilken väg vi skulle ta för att se de blommande daldockorna men vi kände oss väldigt nöjda och även törstiga så vi avstod från dessa som jag sett många gånger förr.

Eva Sandström

Mer information om guckuskon med färgbild på sista sidan.

 **Länsförsäkringar
Fastighetsförmedling**

**”Gör som de flesta:
anlita Karlskogas
största mäklare!”**

0586-74 00 00

Karlskoga, Centralplan 3
karlskoga@lansfast.se

lansfast.se/Karlskoga

*Vi finns när du
behöver oss*

Du får hjälp med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Vi hjälper dig fylla i Vita Arkivet, välja gravsten och teckna begravningsförsäkring.

Hembesök • Jour dygnet runt

Värmlandsvägen 2, Karlskoga
Tel. 0586-534 10

Varmt välkommen!

FONUS

fonus.se

Resor och utflykter

Alla reseanmälningar görs till SPF:s expedition. För mer information, kontakta någon i resegruppen.

Fredag 28 september Utflykt till Rönningshyttan

Avresa kl. 14 från Solbringan i egna bilar. Om du behöver skjuts, meddela detta vid anmälan.

Det blir naturupplevelser och kluriga aktiviteter. Ta med matsäck och om du vill kan du grilla korv som du själv tar med dig.

Anmälan senast 14 september.

Måndag 15 oktober kl. 15 på Träffen

Informations- och diskussionsmöte om eventuell långresa 2019

Framförda önskemål på månadmötet i mars: Främst Färöarna och Island.

Allan Hede inleder med att berätta om vilka resor som finns till Färöarna och Island samt några andra tänkbara resmål.

Därefter diskussion.

Vid intresse, anmäl deltagande till exp. senast fredag 12 oktober.

Lördag 20 oktober (OBS! Nytt datum!)

Lerbäcksteatern:

Deckargåta och trerätters middag

Matiné med start kl. 13 och avresa kl. 11.

Höstens deckare heter "En mördares manuskript".

Pris: 830,- vid 25 deltagare. I priset ingår teaterföreställning och en läcker trerätters måltid.

Anmälan senast 7 september kl. 12. (OBS! Detta är ett krav från Lerbäcksteatern!)

För ytterligare information, besök Lerbäcksteaterns hemsida eller kontakta Allan Hede.

Söndag 11 november kl 15 Musikalen "Something Rotten" på Wermland Opera

Avresa kl 13.30.

Succéföreställning från Broadway: "Broadway's big, fat hit!" (New York Post) som nu har europapremiär i Karlstad.

Häng med till London på 1590-talet! Bröderna Nick och Nigel Bottom sliter för att slå sig fram som pjäsförfattare, medan den snygge populäre William Shakespeare producerar hit efter hit. Bröderna ger sig i kast med att skriva världens första musikal för att bräcka Shakespeare.

Pris: 500,- vid 25 deltagare.

Anmälan senast 7 september kl. 12.

För ytterligare information besök Wermland Operans hemsida eller kontakta Allan Hede.

Regler för bokning av resa

Bokningar är bindande från och med sista anmälningsdagen. Återbud kan meddelas senast sista anmälningsdagen kl. 12 utan att man behöver betala för resan. Efter kl. 12 denna dag måste man betala resan oberoende av skäl vid återbud.

Finns reserver som är beredda att ta över anmälan och följa med på resan kan återbetalning ske även vid återbud efter kl. 12 sista anmälningsdagen. Om ingen person finns på reservlistan bör den som lämnar återbud försöka hitta en ersättare.

Reglerna gäller för resor som resekommittén anordnar i SPF Seniorerna Karlskogas regi. Om resan bokas hos ett reseföretag via resekommittén gäller reseföretagets regler.

Styrelsen SPF Seniorerna Karlskoga

Rapport från Kommunala Pensionärsrådet KPR

Årets andra KPR-möte ägde rum 15 maj. Följande föreningar PRO (S, C,V,Ö), SPE, SKPF, SFPS och FF representerades av femton pensionärer. Fyra ledamöter från Socialnämnden, sju personer från Social-förvaltningen, en från Samhällsbyggnads-förvaltningen och en från Kommunstyrelsens ledningskontor deltog i mötet. På dagordningen fanns följande punkter:

Kvalitet i särskilt boende på natten

Sveriges Kommuner och landsting har tagit fram en rekommendation om ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för att stötta kommunernas arbete. Kommunstyrelsen har antagit denna.

Vårdtagarnas behov av nattinsatser kartläggs. Medarbetarna fördelas strategiskt på boendet för att på bästa sätt ha översikt. Socialförvaltningen ansöker hos länsstyrelsen om att få prova korridorkamera. Syftet är att kunna ge god vård och omsorg till dem som har demenssjukdom och som har behov av att vandra i korridorerna. Planen är att testa kameran på Torpdalen.

Nya riktlinjer vid demenssjukdom

Prioriterade områden är:

- Personcentrerat arbetssätt
- Fler och bättre utredningar
- Demensläkemedel
- Bättre kunskap i uppföljningar av planer
- Gränsöverskridande demenssteam bidrar till kontinuitet
- Ökad kompetens på alla nivåer
- Tid för reflektion och handledning
- Dagverksamhet även för yngre personer med demensdiagnos
- Anhörigstöd – avlösning i hemmet, korttidsvård, dagvård
- Förbättra bemötandet vid kontakt med utåtagerande

Patientsäkerhetsberättelse 2017

En stor del av patientsäkerhetsarbetet bedrivs via avvikelshantering och kvalitetsregister. Där kan man se en förbättring av åtgärder sedan föregående år. Kvalitetsregistrering ingår som en viktig del i det dagliga arbetet där kommunens resultat jämförs med alla kommuner i landet. Medicinskt ansvariga deltar i olika arbetsgrupper för att främ-

ja samverkan och öka patientsäkerheten. Flera länsgemensamma överenskommelser som gäller samverkan mellan kommuner och regioner har tagits fram eller reviderats under året.

Aktuellt inom vård och omsorg

Lagen om utskrivning från slutenvården gäller från årsskiftet. Syftet är att minska den onödiga tiden inom slutenvården och få ett snabbare flöde i vårdkedjan. Hemtagningsteamet består av sex undersköterskor, två arbetsterapeuter och en sjuksköterska. Teamet fattar beslut om vilka insatser som behövs de första fjorton dagarna för den som skrivs ut från sjukhuset. Därefter startar den långsiktiga planeringen. Målgruppen är främst de personer som får ett förändrat behov efter vistelsen på sjukhuset. En sviktplats finns på Treklövern där man får stanna högst 48 timmar. Två vårdcyklar har införskaffats där en personal och en vårdtagare per cykel kan åka. På en av cyklarna kan en rullstol få plats. Kontaktservice sköter utlåningen av cyklarna.

Restauranger i kommunal regi Internkontrollrapport

Syftet med internkontrollen är att säkra en effektiv hantering av kommunens verksamhet och att undgå fel. Granskningen har till främsta syfte att initiera förbättringar och redovisa förslag till åtgärder.

Ledamöterna i kommunfullmäktige förde fram många frågor och åsikter. Ordföranden redogjorde för det ställningstagande som majoriteten beslutat: Kommunen ska fortsätta driva restaurangerna i kommunal regi men se över om kostnaderna kan sänkas genom att samordna och effektivisera.

Aktuellt från Samhällsbyggnadsförvaltningen

Nämnden har givit förvaltningen fyra uppdrag: Ta fram en uppföljningsmodell över fattade beslut Utveckla metoder för dialog med medborgare Se över kvaliteten i skolorna Kvalitetssäkra jämställd snöröjning.

Dessutom frågor och svar angående ”potthål”, lång handläggningstid vid bygglov, ansökning av medel för gröna ytor - bland annat där barn vistas, byggnation nära vatten, torget, översvämningar i Karlberg.

Britt-Marie Danielsson

Månadsmöte

15 maj

Denna dag fick SPF seniorerna och Solbringan besök av Lars Bergström, född i Björneborg och Christina Persson, född i Gullspång, numer bosatta i Kristinehamn. Båda är numera glada pensionärer efter att tidigare ha jobbat inom NWT-koncernen, Lars under 47 år och Christina under 33 års tid.

Lars sjöng medryckande och med stor inlevelse till Christinas ackompanjemang.

De återfinns inom volontärverksamheten i hemkommunen och uppträder genom denna flera gånger i veckan på olika seniorboenden. De underhåller också inom föreningslivet.

Christina spelar keyboard och Lars står för sången och som han uttrycker det "Det är bara roligt när publiken sjunger med". Detta blir deras andra besök i Karlskoga för att underhålla och de hoppas få göra fler besök framöver. Denna varma och soliga dag hade lockat runt 45 åskådare.

De började med "Sjung och le" av Olle Bergman som förutom textförfattare även var gitarrist och sångare. Vi fick under eftermiddagen höra många välkända sånger där publiken kunde sjunga med och en del satt och blundade under sången. Vi fick höra många filmmelodier och vi fick veta en del både om textförfattare och artist vid samtliga melodier.

Ulf Peder Olrogs "Bullfest" var sista sången före kaffepausen där det som vanligt blev pausgympa. Under kaffet informerade Allan Hede om kommande resor.

Det blev mer musik och information efter kaffet med sedvanliga lotterier på inträdesbiljetterna samt kaffelotteri. Christina bjuder oss på en instrumental Quincy Jonesmelodi innan sången fortsätter.

Paret avslutade med "Värmlandsvisan" innan de blev avtackade och ombedda att bjuda på ett extranummer som blev "Med dig i mina armar".

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Äta bör man . . .

och gärna tillsammans!

I höst startar vi lite annorlunda, på en restaurang där vi inte varit förut.

Tisdagen 25 september kl 13 tar nämligen Anneli och Mikael Rådesjö emot oss ute i **Labbsand**, vackert beläget vid Möckeln, omkring 10 km från centrum. Läs om Labbsand på <http://labbsand.hemsida24.se> (tel 070-571 23 69).

För **150 kr** lagar de en lunch **exklusivt** för oss. Maten, tillagad av utvalda råvaror, serveras vid borden. Före huvudrätten får vi en sallad eller en soppa och efter maten kaffe med hembakad kaka. Måltidsdryck (lättöl, loka eller läsk) ingår. Ett extra plus: Vita linnedukar och en brasa vid ruggigt väder.

Om vi så önskar, berättar sedan Anneli gärna lite om Labbsand och om sitt och Mickes liv som krögare. De firar för övrigt 25-årsjubileum i höst.

Anmälan **senast måndagen 24 september** till exp. e-post spfkarlskoga@telia.com eller tel 302 40.

Meddela samtidigt om du vill åka med i en bil eller har plats för passagerare i din bil.

Ingalill Ericson och Ulla Forsling

Marianne Leijder, viktig medarbetare i SPF

Marianne Leijder är ledamot i SPF senioreernas styrelse. Hon är tillsammans med Valter Jehrn och Anders Lindbäck ansvarig för de månadsmöten som hålls första tisdagen i månaden, jämna veckor. Hon är den som hälsar alla välkomna till dagens möten och tackar av de som underhållit oss med sång och musik eller föreläsningar, med vackra blommor och kramar.

Marianne Leijder har tillsammans med flera andra mycket att göra för att få våra möten att fungera.

För att kunna göra detta är hon och de övriga ute till olika platser för att hitta vilka/vad som kan vara av intresse för våra medlemmar. Ibland är det nog svårt att hitta de intressanta personerna och ämnena. Därefter kontaktas personen i fråga och man kommer överens om vilket datum som blir aktuellt för ett besök på Solbringen.

Marianne står även som värd för de underhållare som kommer till Solbringen i samband med kulturrundan, 8 tillfällen/år. 4 under våren och 4 under hösten. Hon ser till att alla de gäster hon bjudit in får fika och vad man behöver. Då kulturrundan inte anordnas av SPF får de inga blommor från vår förening.

*Text: Eva Sandström
Foto: Jan Sjögren*

Brevduvor i SPF

Vi på Månadsnytt får ofta beröm för reportage, foton och information i tidningen. Vi blir väldigt glada över detta och tar tacksamt emot era vackra ord. Men det är inte bara vi som ska ha beröm. Många får sin tidning tack vare våra underbara brevduvor som 8 gånger om året hämtar sina tidningar på expeditionen där de delats upp i numrerade buntar, för att bäras ut till många gånger ivrigt väntande läsare. Varje bunt som hämtas prickas av på expeditionen.

Gunnel Carlstedt ansvarar för brevduvorna och är själv brevduva i två distrikt.

Utän dessa ca 40 personer skulle ni inte kunna läsa tidningen. Det finns 48 distrikt. På expeditionen sorteras ytterligare ca 65 tidningar ner i kuvert frankerade med frimärken för 18 kronor till vidare distribution. Brevduvornas buntar innehåller mellan 8 och 35 tidningar per distrikt, beroende på hur dessa ser ut. Varje bunt innehåller en adresslista. Där finns inga portkoder till hyreshusen då föreningarna sällan vill lämna ut dessa och koden byts var 6:e månad. Då får duvan hoppas på turen att någon kommer och öppnar porten eller skriva namn på tidningen och sätta på handtaget och hoppas att den kommer rätt.

Problemet vintertid i villaområden är dåligt skottade trottoarer. Då är dessa nog inte sandade heller skulle jag tro. Namn eller husnummer finns inte alltid på brevlådan, vilket gör det svårt att lägga tidningen på rätt plats.

Får ni inte er tidning får ni gärna hämta den på SPF:s expedition eller läsa den på nätet. Då går man in via SPF:s hemsida.

En stor eloge till alla våra brevduvor från oss på Månadsnytt. Ni gör ett bra jobb som gläder många och ni får gärna bli flera som hjälps åt med distributionen.

*Text: Eva Sandström
Foto: Jan Sjögren*

Munkfors och Ransäter i juni

En tidig lördagsmorgon styrde 20 SPF:are färden mot Munkfors. Vi kom fram till förbeställt kaffe, uppskattat efter bussturen.

En mycket kunnig guide tog sedan hand om oss och berättade allt om bruket. Det var först en rundvandring i museet som var mycket skickligt och pedagogiskt uppbyggt med modeller av alla slags utrustning, som ibland också kunde sättas igång så man fick en inblick i hur processerna gick till.

En kort vandring förde oss sedan ”till verkligheten” i form av martinverket som enligt guiden är det enda i världen som står kvar i stort sett intakt efter nedläggningen 1941. Genom en smart förbättring av processen hade man lyckats komma upp i ca 1600°C mot tidigare ca 1300°C. Det innebar att man kunde ta med skrot i smältan, ett stort framsteg.

Det unika bevarade martinverket var intressant att se.

Foto: Allan Hede

Förutom att han förklarade de tekniska processerna tryckte guiden ganska mycket på hur arbetslivet var på ”den gamla goda tiden”. Det var tungt, hett och ofta rent livsfarligt. Den luft som

På museet fanns hela bruksområdet i liten skala. Foto: Allan Hede

Den uppdämda Munkforsen. Foto: Gunvor Andersson

Dammluckorna har öppnats! Foto: Allan Hede

t.ex. en smed inandades var full av sot och rök, och det var nog inte särskilt bra för lungorna. Man befann sig inte heller långt från det smälta stålet vid tappningen.

Strax före klockan 12 drog vi oss mot älven och fick se hur den tidigare ganska stillsamma Munkforsen blev ett mäktigt öronbedövande vattenfall när dammluckorna hade öppnats.

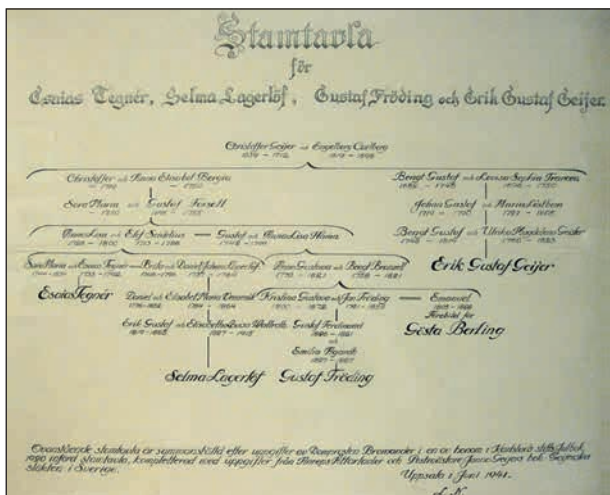
Efter lunchen som också var förbeställd och fungerade smidigt, var det dags för eftermiddagens två besök. Vi började med Geijersgården där den berömda Erik Gustaf föddes. Som många begåvningar på den tiden var han mångsidig. Förutom diktare var han både konstnär och kompositör. Med sitt ursprung var han ursprungligen högerman men han tänkte om, kanske delvis på grund av en tids vistelse i London, där han såg hur fattigt folk hade det. En av de mest kända dikterna skrev han i samband med att hans s.k. avfall blev känt.

I samma hus har faktiskt F. A Dahlgren också bott. Han är mest känd som författare till sång-

spelet ”Värmlänningarna”. Vår guide var verkligen kunnig och inspirerande och han berättade att han har varit med som dräng i Värmlänningarna i många år.

Vi fick se både kök, matsal, finrum och sovrums, som visade hur en välbeställd familj levde under 1800-talet.

Det var en fröjd att se de vackra kakelugnar-erna och broderierna på bland annat möblerna och gnistskydd. Vackra breda golvplankor är numera en oåtkomlig lyx.

Nog har det funnits många genier i Värmland. Den här stamtavlan visar att Esaias Tegnér, Erik Gustaf Geijer, Selma Lagerlöf och Gustaf Fröding var släkt! Foto: Allan Hede

Det var sedan inte långt till Erlandergården, där Tage Erlander föddes och även gick i skolan. Hans far var lärare och familjen bodde på övervåningen.

Interiör från Tage Erlanders barndomshem, beläget i skolhusets övervåning. Foto: Allan Hede

När minnesgården skapades skänkte familjen Erlander tillbaka möbler och annan inredning från det gamla hemmet så att det blev mycket verklighetstroget.

Kanske det finns något intressant även under bänkklocket?

Foto: Allan Hede

Vi satt i skolbänkarna och fick även här höra en intressant och fångslande berättelse av en duktig och glad guide.

Det fanns tydligen folk som ansåg att den där långa drasuten Tage nog måste få studera, för han tycktes inte bli mycket till arbetskarl. Och det var väl tur för Tage att det gick så.

Interiör från klassrummet i Tages skola. Foto: Gunvor Andersson

I en byggnad intill fanns mer information om Tages liv och gärning som vi kunde titta på efter ork och intresse. Där fanns också ett kafé som dukade upp kaffe och ransätterskaka åt oss innan bussen vände tillbaka till Karlskoga.

Det var en fullspäckad och mycket innehållsrik och trevlig dag, och jag tror alla var nöjda. Vi fick några regnstänk men dagen slutade i strålende sol. Samtliga våra besöksmål kan verkligen rekommenderas.

Text: Birgitta Hede

Resor runt Väner

Någon gång i varje månad ger jag mig ut på äventyr. Detta betyder i mitt fall, att jag med allmänna kommunikationer tar mig från hemorten, som ligger en bit söder om Väner till en ort som ligger ett antal mil norr om nämnda sjö. Efter några dagar bär det av hemåt.

Äventyret börjar redan då biljetten inhandlas. En enkelbiljett kan kosta mellan 250 och 660 kr beroende på när och hur man vill åka samt när biljettköpet sker.

Det gäller att vara försedd med en bra bok, ett korsord och gärna något ätbart när resan påbörjas, för ibland kan Väner bli en väldigt stor sjö. Den kan utvidga sig åt öster ända till Katrineholm eller åt sydväst till Göteborg. Byten kan ske på dessa platser, men även i Hallsberg, Laxå, Kristinehamn, Karlstad, Kil, Trollhättan och Öxnered.

På stationen i Hallsberg känner jag mig som hemma och har blivit vän med personalen i Pressbyrån. Har jag gott om tid mellan tågen, blir det en promenad ner till den fantastiska FairTrade-affären med underbara ting och de mycket trevliga damerna, som gärna pratar bort en stund om stort och smått.

Tvingas man till byte av färdmedel kan det bli komplicerat. En gång stod ett plakat vid stationen i Kil att busshållplatsen var flyttad på grund av ombyggnation. Det meddelades inte vart. Då buss med rätt nummer kom på huvudgatan, hejdade jag den och fick kliva på även om jag inte hittat fram till någon hållplats.

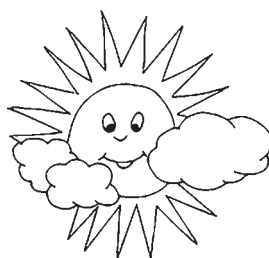

En stor ersättningsbuss (Färjestads) avgick från Karlstad med två passagerare mitt i rusningstrafiken och tvingades, ofta genom att backa långa sträckor, besöka en massa små tågstationer, där ingen väntade och framkomsten blev nära två timmar försenad.

En gång steg jag på fel buss eftersom avgångstiden från bussfickan bara skilde på en minut. På så sätt fick jag en kvällstur till ett mörkt Skoghäll. Busschauffören bad om ursäkt för att han inte noggrannare granskat min biljett. Väl tillbaka i Karlstad hade den sista bussen gått för kvällen. En vänlig biljettförsäljare skrev ut en specialbiljett till tåget till en kostnad av en krona och giltig en timma. Konduktören på tåget hade aldrig tidigare sett en sådan och ringde för att kontrollera, så att "den förvirrade tanten" inte försökte resa på förfalskad biljett.

Visst har det blivit förseningar och några gånger har jag fått åka taxi på SJ:s bekostnad.

En sommarkväll vid sjutiden nådde tåget Degerfors, men där blev det stopp. Ett ledningsfel hade inträffat på sträckan till Kristinehamn. Vi fick alla stiga av tåget och börja vänta utanför stationen. Några försvann med buss till Karlskoga medan andra blev hämtade. En tapper skara stod kvar och väntade och väntade. De enda fyra bussar, som stod att uppbringa inom tio mils radie, väntade också. Efter en timma gav de sig iväg för att evakuera passagerare, som fanns i ett tåg som blivit stående ute på spåret. Efter tre timmar fick vi åter sätta oss på vårt tåg, då det rapporterades att ledningsfelet var lagat. Vi åkte en kvart, men sedan var det stopp för det stod ett övergivet tåg på spåret. Lokföraren hade också evakuerats och det tog lång tid att finna en ny mitt i natten.

Vi såg solen gå upp på stationen i Karlstad medan vi väntade på taxi, som skulle föra oss norrut. Sju timmar försenad anlände jag till slutmålet. Tur att sommarnatten var ljuv och medpassagerarna trevliga.

Tågresenärer och dråpliga händelser kommer att föräras ett alldeles eget kåseri.

Gunn Haglind

Föreningsdagen och kulturkalaset 26 maj

Föreningsdagen

Platsen var Näset och tiden var förmiddag denna dag med strålände solsken och milda sommarvindar. Dagen visade att vår stad är mångkulturell både bland utställarna och publiken.

Boxning demonstrerades på föreningsdagen.

På plats fanns det möjlighet att prova på ett flertal aktiviteter som ponnyridning, sitta på en trähäst, orientering, löpning, bågskytte m.m.

Det fanns tipspromenad med fotografier av byggnader från Karlskoga som vuxna skulle känna igen, även med frågor till barnen. Det var dansuppvisning, lotterier, budo, boxning, provsmakning av baklava och krabbelurer, möjlighet att ställa frågor och hämta informationsmaterial hos många föreningar och mycket annat.

Mycket folk var på plats. Parkeringen vid Näset var helt full, vid badhuset fanns det enstaka platser kvar när vi for hemåt efter knappt 2 timmar.

Den som ville vidare till kulturkalaset kunde välja att ta Bodaborgståget till Gråbo vid två klockslag under eftermiddagen eller ta sig dit med buss från stan eller egen bil.

Kulturkalaset

Detta ägde rum vid Bofors nya station. Där såldes plantor, krukväxter, tomat- och gurkplantor. Det fanns provsmakningar men också korv- och drickaförsäljning.

Precis innan invigningen kom det fullastade Bodaborgståget som på beställning, så invignings-talaren skojade om att tågen inte behövde gå på räls för att komma fram. Man kunde se på konst, gå in på museerna, höra sång och musik. Folkhögskolans budoutbildning hade uppvisning, precis som finska folkdansare. Det var linedance, ryska sånger, sittgymna av PRO/södra, teater Nolby framförde delar av "Markurells i Wadköping". Det fanns även här informationsmaterial att få från föreningarna.

SPF var naturligtvis med!

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Seniorrabatt 5%
varje tisdag

Allt under ett tak!

Öppet alla dagar 8-22

Telefon 676 70

www.maxikarlskoga.se

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Enkät om framtidens bostäder för äldre i kommunen

Nu har samtliga svar från den enkät som i våras sändes ut till ca 11.000 kommuninvånare som är + 55 år matats in i en databas och en första preliminär sammanställning plockats ut. Denna kommer nu att kvalitetskontrolleras och därefter vidtar ett analysarbete där olika svar kombineras för att skapa en bild över hur äldre önskar sitt boende i framtiden. Det finns alltså ingen färdigt rapport att ta del av ännu.

Totalt har 3.181 (26 %) fullständiga enkätsvar inkommit, vilket enligt Bosse Björk och Martin Lindström på kommunen får anses vara ett bra utfall. Därutöver fanns ett 100-tal svar som inte kunde tolkas ordentligt. Flest svar kom från åldersgruppen 65 - 79 år. Antalet ensamstående svarande är 839 st.

Preliminärt visar svaren att man i första hand vill bo kvar om hälsan tillåter. Om man ändå flyttar önskar man bo i 2-3 rummare (40-80 kvm), hellre med utsikt och balkong än markplan och uteplats, i ett miljövänligt byggt och energisnålt hus samt nära affärer, gärna centralt och med närhet till sjukvård. Lantligt eller sjöläge är minst viktigt. Man vill ha hiss (ifall det är ett flerfamiljshus) och fiberuppkoppling är förvånansvärt viktigt. Även hjälp med skötsel och underhåll är viktigt, det gäller troligen om man har eget hus. I de fall man bor i ett hus med samlingslokal är måltider viktigast, därefter sällskap och träningsmöjligheter. De flesta vill ha förråd nära och egen tvättmaskin.

Det ovanstående är bara ett utdrag av de svar som var relativt tydliga. Nu följer ett analysarbete under hösten innan en komplett rapport tillställs politikerna. Sedan kan framtida boendeprogram för äldre utformas med stöd av resultaten av denna process.

Per Aspeli

Per Aspeli, en man med många järn i elden

Per är vice ordförande i vår förening, trafiksäkerhetsansvarig, medarbetare i Månadsnytt där han både skriver artiklar om trafik och föreläsningar samt med bravur sköter om att skaffa annonser till tidningen.

Vi hoppas läsarna förstår vilket jobb Per Aspeli har med att skaffa annonser till Månadsnytt. Ovärderligt!

Per blev nyvald styrelseledamot i distriktets styrelse vid årsstämman den 28 mars. Han är född i vårt västra broderland Norge, närmare bestämt i Løiten.

Vid 2 års ålder kom Per tillsammans med modern till Nässundet. Efter genomgången folkskola fortsatte Per i en yrkesskola där han lärde sig inredning och möbelsnickeri och började sin yrkeskarriär inom denna bransch. Senare blev det utbildning på ett tekniskt gymnasium, befälsutbildning och därefter KTH i Stockholm.

Han kom med familjen till Karlskoga 1987, har jobbat som systemingenjör i Bofors och blivit utnämnd som expert inom området verkansvärdering. Det militära tycker han fortfarande är intressant och läser en del böcker inom detta ämne. Kameran följer med ut när han vistas i naturen. Per hinner också vara medlem i släktforskarföreningen, Odd Fellows, Nobelmuseets vänner, Rotary och Frimurarna.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

? Gåtfullt ?

av Birgitta Hede

Det finns ju hur många ätbara saker som helst så vi tar några nya den här gången. Det kan vara maträtter, grönsaker, bakverk m.m.

1. Dö
2. Förkortad elektroingenjör
3. Bor i Tyskland
4. Självfungerande apparat utan guld
5. Klander
6. Kiseltvål
7. Tvättat skobekymmer
8. På den tallheden höll kanske Arafat till

Svar i nästa nummer.

Svar på gåtorna i aprilnumret:

1. Längtade han till i dag? **Igor**
2. Lite mer än 7x7 m² **Halvar**
3. Önskar kraftigare än de andra **Vilmer**
4. Att vänslas med åskguden **Torkel**
5. Han är höjdpunkten **Max**
6. Oden var former än honom **Andreas**
7. Tröskar han bort **Agnar**
8. Kan han förtroende **Inge**

Snart är det dags!

Vi får rösta i ett fritt, demokratiskt och hemligt val. Alla människor har inte den möjligheten.

**Det är just därför vi ska rösta,
för att vi får!**

(Kom ihåg att du kan kryssa för
en pensionär!)

Sir Henry har förstås själv varit i det militära och känner många andra som har berättat händelser därifrån:

Det här var förstås innan man hade mobiltelefon. En ung löjtnant stod och grävde förgäves i fickorna efter växelpengar till telefonautomaten, när han såg en menig soldat passera. Han rusade fram och stoppade honom och frågade:

- Har ni växel till telefonen?
– Visst, lugna dej lite bara, så ska vi se om jag kan ordna det.
– Va?! Vet ni inte hur man talar till en överordnad? Vi gör om det hela. Har ni växel till telefon?
– Nej, löjtnant.

– Jag har packat min fallskärm mycket noga själv, sa den nervöse nybörjaren, men jag är säker på att den inte kommer att veckla ut sig i alla fall.

– Ånej, nu ska vi inte vara så där negativa, svarade instruktören. Man måste ju leva på hoppet.

Örlogsfartyget befann sig långt norrut i de arktiska farvattnen.

– Jo, kapten, sa en mycket nervös matros, jag har aldrig varit så här långt norrut förr. Vad händer om vi skulle krocka med ett isberg?

– Bekymra dig inte om det, svarade kaptenen, dom där isbergen, dom tål vad som helst!

Och så har sir Henry hört om den franske motståndsmannen som hade blivit tillfångatagen och satt i ett tyskt fångläger. En dag fick han brev från sin fru som berättade att det var dags att sätta potatis, men det fanns inte en enda stark karl kvar i byn som kunde hjälpa henne med att gräva upp potatislandet. Mannen skrev omedelbart ett svar:

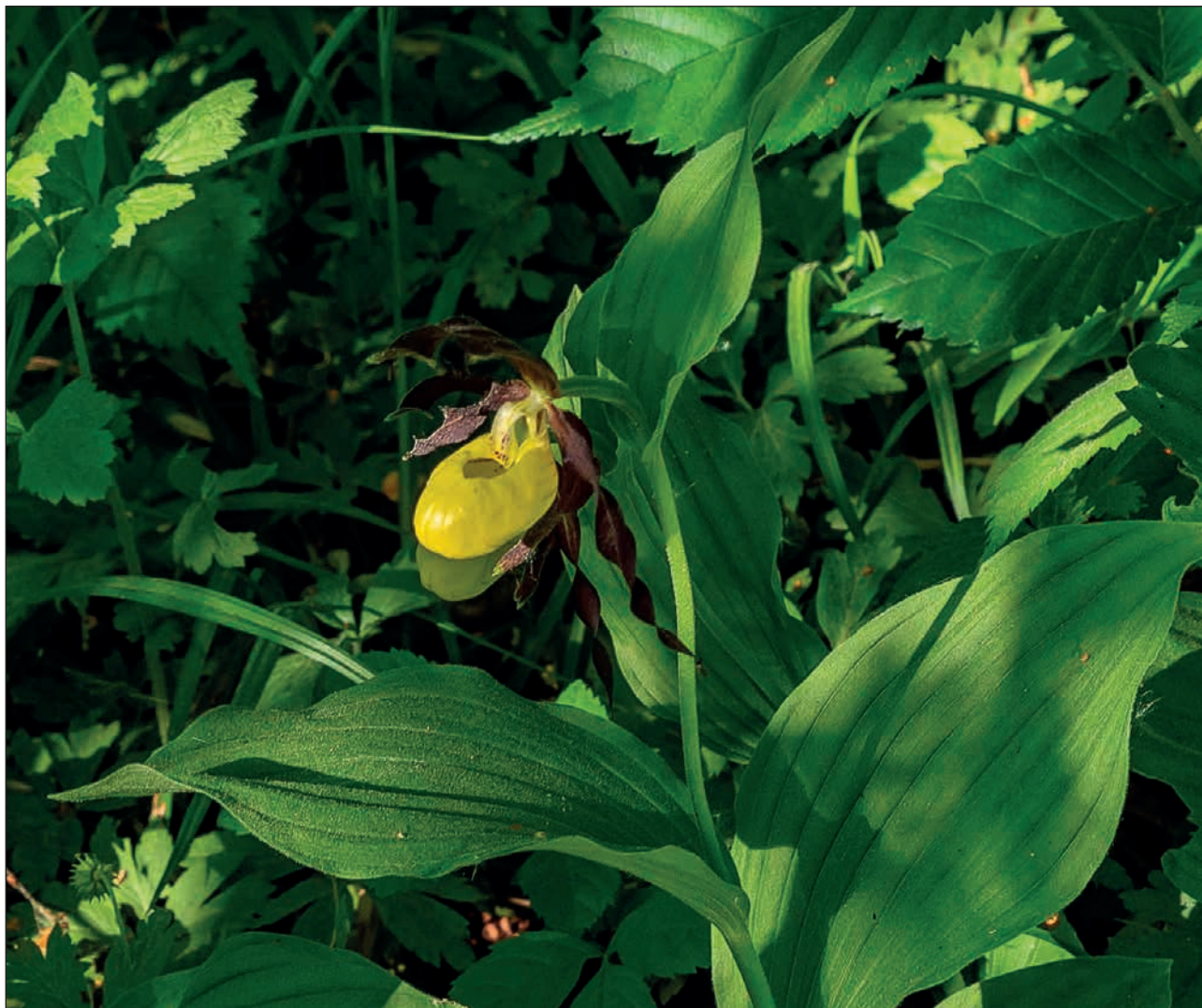
– Marie, för Guds skull vad du gör så gräv inte upp potatislandet! Det är ju där jag har gömt alla våra vapen.

I sitt nästa brev skrev Marie till sin fångne man:

– Ditt förra brev måste ha öppnats av tyskarna, för häromdagen så kom det en hel trupp med tyskar och grävde upp hela trädgården. Då svarade mannen i sitt nästa brev:

– Bra, nu kan du sätta potatisen!

Guckusko på Latorps ängar

Många var överblommade när vi kom, men vi lyckades fånga det här vackra exemplaret.

Guckuskon är Sveriges största orkidé med en höjd på ca 50 cm och jag skulle tro att det även är den mest långsamväxande då det tar 10-16 år från grodd till bloming.

Den har kallats orkidéernas drottning i en del landskap. Blommans färg kan variera något och de har en svag väldoft. Växtplatsen är något varierande men framförallt fuktiga kalkrika skogar och den verkar föredra lite öppnare landskap. I Västergötland började den blomma 16 maj, i Skellefteå kallar en del den för midsommarblomster. *Cypripedium calceolus* betyder egentligen Venus lilla sko. Den har fått andra namn som Venustofflan och Gökens sko.

Någon kallade den kärlekens blomma med hänsyftning till kärlekgudinnan Venus.

Den har även kallats djävulens toffel vilket förklarats bero på att inte alla insekter kan komma ut genom blommans sinnrika pollineringsystem.

Det latinska ordet *calceolus* har inget med kalk att göra. En sägen jag hört som barn säger att namnet är en hyllning till den romerske kejsaren Caligula, som kläddes som soldat då han följde sin far i fält. Caligula betyder liten stövel.

Det svenska namnet guckusko omtalades av Linné som i *Flora Svecica* skriver att växten kallas guckuskor i Roslagen där gucku fortfarande lever som ett dialektalt ord för gök. Växten är fridlyst i hela Sverige men växer inte i de sydligaste delarna. Den går att köpa som en mindre krukväxt hos en del blomsterhandlare.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren